

Lausunto Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle Suomen yleislääkärit ry

10.6.2026 klo 9:30

Aihe: HE 81/2026 vp

Suomen yleislääkärit ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Asia: HE 81/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain, vankeuslain 10 luvun 1 §:n ja tutkintavankeuslain 6 luvun 1 §:n muuttamisesta

Suomen yleislääkärit ry kannattaa esitettyä muutosta.

Kommentit palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Suomen yleislääkärit GPF ry kannattaa esitettyä muutosta terveydenhuoltolakiin. Tällä hetkellä palliatiivisen hoidon sekä saattohoidon toteutuksessa ja laadussa on huomattavia alueellisia eroja, ja olisi toivottavaa, että näitä eroja saataisiin tasattua. Esityksen perustelut ovat asianmukaiset ja kattavat. Palliatiivisen hoidon määritelmässä on kuitenkin mainittu hoidon tavoitteeksi oireiden hallinta ja toimintakyky, mutta toimintakyvyn tilalla olisi parempi käyttää ilmaisua elämänlaatu. Tätä määritelmää käytetään esimerkiksi Käypä hoito -suosituksessa. Elämänlaatu on toimintakykyä kokonaisvaltaisempi ilmaus puhuttaessa parantumattomasti sairaiden potilaiden hoidon tavoitteista.

Perustelutekstissä esitetään, että potilaan tarpeen mukaan palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa on järjestettävä perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. Tämä sinänsä on hyvä mainita, sillä perusterveydenhuollossa hoidetaan merkittävä palliatiivisista potilaista eivätkä heistä kaikki tarvitse erikoissairaanhoitoa. Tämä ei kuitenkaan avaa hoidon porrastusta riittävän selkeästi. Perusterveydenhuollossa työskentelee esimerkiksi palliatiivisen hoidon erityisosaajia, jotka kykenevät toteuttamaan erityistasoista palliatiivista hoitoa eikä potilasta ole siis välttämätöntä lähettää tätä varten erikoissairaanhoitoon. Toisaalta on myös useita hyvinvointialueiden ulkopuolisia toimijoita, jotka kykenevät toteuttamaan vaativaa erityistason palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa. Perustelutekstissä olisi siis hyvä olla tarkennus, että potilaan tarpeiden mukaan palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa järjestetään perustasolla, erityistasolla ja vaativalla erityistasolla.

Kommentit hoitopaikan valintaa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Suomen yleislääkärit GPF ry suhtautuu kriittisesti esitykseen, joka mahdollistaa hoitopaikan vaihtaminen 3 kuukauden välein.

Nykytilanteessakin esimerkiksi pitkiä aikoja vapaa-ajan asunnoillaan viettävien pitkäaikaissairaiden potilaiden hoito järjestyy oleskelupaikkakunnalla, mikäli potilaalla on kirjattu hoitosuunnitelma. Hyvinvointialueet laskuttavat kaikki hoitokäynnit erikseen vakituisen asuinkunnan mukaiselta hyvinvointialueelta ja

tämä toki aiheuttaa hallinnolle lisätyötä. Toisaalta myös hoitopaikan vaihtaminen aiheuttaa paljon lisätyötä, jota ei nykyisissä potilastietojärjestelmissä ole mahdollista automatisoida. Erityisenä riskinä näemme, että tiettyjen runsaasti palveluita käyttävien potilasryhmien kohdalla hyvin tiheään tapahtuva hoitopaikan vaihto pirstoo hoitosuhteita. Tällöin hoidonjatkuvuus sekä henkilöiden välillä että tiedonvälityksen tasolla katkeaa toistuvasti ja voi pahimmillaan uhata potilasturvallisuutta.

Kannatamme tarkennusta hoitopaikan valinnan tekemisestä sähköisesti.

Kommentit erikoissairaanhoidon hoitotakuun seurantaan koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Ei kommentteja.

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Hoitopaikan valintaa koskevien ehdotusten vaikutusten arviointi oli käsitelty mahdollisten kustannusvaikutusten sekä resurssitarpeen osalta kattavasti.

LA 9/2023 vp Lakialoite laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta

Suomen yleislääkärit ry kannattaa ja tukee palliatiivisen asiantyöntekijäryhmän loppuraportin mukaisia muutoksia terveydenhuoltolakiin. Kannatamme ehdotusta säätää hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän velvollisuudesta järjestää palliatiivinen hoito ja saattohoito voimassa olevaa lakia laajemmin. Kannatamme myös kiireelliseen hoitoon mukaan luettavien palvelujen listan täydentämistä saattohoidolla sekä psykososiaalista tukea koskevan termin korvaamista laajemmalla sosiaalinen tuki- termillä.

LA 8/2024 vp Lakialoite laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta

Suomen yleislääkärit ry kannattaa Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman asiantuntijatyöryhmän esitystä siitä, että palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa tulisi kehittää ja saattohoidon saatavuutta sekä osaamista lisätä. Lakialoite yhdistää palliatiivista ja saattohoitoa koskevat säännökset ja määräykset kahteen pykälään sekä huomioi saattohoidon kiireellisenä hoitona.

LA 11/2024 vp Lakialoite laiksi sairausvakuutuslain 10 luvun 1 §:n muuttamisesta

Suomen yleislääkärit ry kannattaa esitettyä muutosta sairausvakuutuslakiin.

LA 16/2024 vp Lakialoite laiksi terveydenhuoltolain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

Suomen yleislääkärit ry kannattaa lakialoitetta, joka velvoittaa sairaanhoidon toteuttajia hankkimaan saattohoidon ja palliatiivisen hoidon osaamista. Hoidon saatavuuden ja laadun turvaamiseksi myös terveydenhuollon perus- ja täydennyskoulutuksessa on lisättävä palliatiivisen ja saattohoidon osuutta nykyisestä.

Perusterveydenhuoltoa on resursoitava riittävästi sekä omalääkärimalli tulee ottaa käyttöön jokaiselle kansalaiselle. Omalääkärin hoidossa elämän loppuvaiheen hoito olisi inhimillistä ja oikea-aikaista sekä potilaan tahtoa huomioivaa.

LA 25/2025 vp Lakialoite laeiksi työsopimuslain 4 luvun ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Suomen yleislääkärit ry kannattaa työsopimuslain muuttamista niin, että se mahdollistaisi saattohoitovapaan. Yleislääkärit kohtaavat usein potilaita, joiden sairauslomatoiveen takana on tarve hoitaa sairasta omaista sekä olla läsnä elämän viime hetkillä. Lainmuutos mahdollistaisi saattohoitoavun korvattuna ilman tilanteen medikalisoimista. Tämänhetkinen käytäntö aiheuttaa eettistä stressiä yleislääkäreille.